

Vlaanderen
is materiaalbewust

ADVIES OVER EETGEREI VOOR EENMALIG GEBRUIK

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

OVAM.VLAANDEREN.BE

OVAM

////////////////////////////////////

ADVIES OVER EETGEREI
VOOR EENMALIG
GEBRUIK

publicatiedatum / 24.03.2025

////////////////////////////////////

DOCUMENTBESCHRIJVING

1 <i>Advies over eetgerei van éénmalig gebruik</i>	2 <i>Verantwoordelijke Uitgever:</i> OVAM
3 <i>Wettelijk Depot nummer: D/2025/5024/13</i>	4 <i>Trefwoorden:</i> Eetgerei, bestek, cateringmateriaal, biodegradeerbaar, bioplastic(s), composteerbaar, vergistbaar, biologisch, wegwerp, eenmalig, herbruikbaar
5 <i>Samenvatting:</i> Deze brochure geeft advies bij het gebruik van éénmalig eetgerei wanneer herbruikbaar eetgerei niet verplicht is en niet gekozen wordt.	
6 <i>Aantal bladzijden:</i> 9	7 <i>Aantal tabellen en figuren:</i> /
8 <i>Datum publicatie:</i> 24.03.2025 Voor de meest recente versie van dit document kunt u terecht op de OVAM website: ovam.vlaanderen.be	9 <i>Prijs*:</i> /
10 <i>Begeleidingsgroep en/of auteur:</i> /	11 <i>Contactpersonen:</i> Annelies Scholaert, Gil Gram, Lore Claes
12 <i>Andere titels over dit onderwerp:</i> /	

U hebt het recht deze brochure te downloaden, te printen en digitaal te verspreiden. U hebt niet het recht deze aan te passen of voor commerciële doeleinden te gebruiken.

De meeste OVAM-publicaties kunt u raadplegen en/of downloaden op de OVAM-website: ovam.vlaanderen.be

* Prijswijzigingen voorbehouden.

INHOUD

1	Terminologie	5
2	Samenvatting	5
3	Inhoud	6
3.1	BELEID EN STANDPUNTEN	6
3.1.1	Ladder van Lansink – Preventie en hergebruik staat voorop	6
3.1.2	Wanneer herbruikbaar cateringmateriaal niet mogelijk is: niet-plastic biogebaseerde en bio-afbreekbare alternatieven	6
3.1.3	Een duidelijke sorteerboodschap	7
3.2	WETGEVING	7
3.2.1	Beleid richting herbruikbaar cateringmateriaal: Europees, federaal en Vlaams	7
4	Conclusie	9

1 TERMINOLOGIE

Eetgerei: alles wat gebruikt wordt voor het aanbieden en nuttigen van etenswaren, inclusief bestek.

2 SAMENVATTING

Sinds 2024 is het voor bedrijven verplicht om, overal waar het vrijkomt, keukenafval en etensresten (organisch biologisch afval, afgekort OBA) selectief in te zamelen. De OVAM krijgt geregeld vragen over welk eetgerei bedrijven best aanbieden aan hun personeel en cliënteel met het oog op een zo optimaal mogelijke inzameling en verwerking van zowel het OBA als het eetgerei.

De beleidsvisie van de OVAM is preventie (vermijden) en hergebruik van eetgerei teneinde een zo laag mogelijke milieu-impact en een zo zuiver mogelijke OBA-stroom te verkrijgen.

Hieraan gelinkt is er een toename van maatregelen vanuit de Europese, federale en Vlaamse overheid met het oog op het uitfaseren van wegwerpmaterialen en het stimuleren van herbruikbare alternatieven. In sommige gevallen is herbruikbaar eetgerei al verplicht, zoals in de interne werking en op evenementen van Vlaamse overheden ([art. 5.3.12.2 VLAREMA](#)). Op de Belgische markt zijn borden en bestek voor eenmalig gebruik verboden, tenzij thuiscompostering mogelijk is ([KB 25 mei 2024 "SUP 2"](#) en [Hfst II art. 4 KB 3 juni 2024 "SUP 1"](#)). Daarnaast verplicht de [Packaging and Packaging Waste Regulation](#) (PPWR) vanaf augustus 2026 een aantal maatregelen die verpakkingsafval wil voorkomen en verminderen door meer systemen voor hergebruik en navulling te stimuleren.

Bedrijven die klaar willen zijn voor de toekomst richten zich dus bij voorkeur op de implementatie van herbruikbaar eetgerei. Herbruikbare borden, kommetjes en bestekken dragen eveneens bij aan een consequente sorteerboodschap rond afzonderlijke inzameling van etensresten (OBA) en het verminderen van de totale hoeveelheid (rest)afval.

Toch stellen we vast dat er bedrijven zijn, die in afwachting van deze implementatie, nog kiezen voor wegwerp. In dat geval wordt door de consument het eetgerei samen met de etensresten weggegooid. Dit zorgt bij bepaalde materialen voor een zekere graad van vervuiling. Bij wijze van overgang kan biogebaseerd en bio-afbreekbaar eetgerei voor éénmalig gebruik aangeraden worden, indien het niet strijdig is met de huidige Vlaamse, federale of Europese wetgeving (zie boven). Het materiaal wordt bij voorkeur samen met het OBA in één fractie ingezameld, en zo biologisch verwerkt. Het is echter van belang om bij de keuze van het materiaal een aantal technische voorwaarden te volgen om de best mogelijke verwerking te garanderen, met name:

- De producent geeft de garantie dat het materiaal industrieel composteerbaar (gegarandeerd door een erkend label) of vergistbaar (aantoonbaar) is;

- De verwerker die u aanstelt verklaart zich akkoord met het aannemen van het bioafval incl. eetgerei, en dit eetgerei niet af te leiden naar de te verbranden fractie bij een eventuele (voor)behandeling;
- U garandeert de correcte sorteerbodschap bij uw afvalrecipiënten.

3 INHOUD

3.1 BELEID EN STANDPUNTEN

3.1.1 Ladder van Lansink – Preventie en hergebruik staat voorop

De OVAM steunt in haar beleid op de [Ladder van Lansink](#). Ze zet in de eerste plaats in op maatregelen vooraan in de keten, met name het voorkomen van materialengebruik en het stimuleren van hergebruik van materialen. Pas daarna volgt recyclage.

Sinds de jaren 2020 is er op initiatief van de Europese Commissie, nationale en regionale regelgeving ingevoerd die het gebruik en het op de markt brengen van cateringmateriaal voor éénmalig gebruik wil afbouwen en waar mogelijk uitfaseren in het voordeel van herbruikbare alternatieven.

In het bijzonder plastic cateringmateriaal voor éénmalig gebruik wordt geïnterdict en is intussen deels verboden (zie 1.2), zelfs al bestaat deze uit bioafbreekbare plastic.

Het gebruik van bioafbreekbare plastics wordt beperkt tot duidelijk afgelijnde toepassingen (zoals fruitstickers, theezakjes, koffiepads, gemeentelijke gft-inzamelzakjes) waarin zij een meerwaarde bieden door de selectieve inzameling van bioafval te verhogen en te verbeteren, en/of als oplossing voor verontreinigingen in de verwerking (zie 3.1.2).

3.1.2 Wanneer herbruikbaar cateringmateriaal niet mogelijk is: niet-plastic biogebaseerde en bio-afbreekbare alternatieven

Ondanks het standpunt van de OVAM dat eetgerei herbruikbaar moet zijn, staat de OVAM open voor het gebruik van niet-plastic biogebaseerde en bio-afbreekbare alternatieven die samen met het bioafval ingezameld kunnen worden. Op voorwaarde dat herbruikbaar cateringmateriaal nog niet verplicht is en niet-plastic eenmalige alternatieven nog toegelaten zijn (zoals hout, palmblad, tarwe, bamboe, karton,... zonder liner/coating).

3.1.2.1 Niet-plastics

Bioafbreekbaar plastic eetgerei voor eenmalig gebruik 'single-use plastics' zoals ook kartonnen toepassingen of kommetjes met liner of coating, raadt de OVAM af. Ze zijn bij wet verboden. De verwerking van bioafbreekbaar plastic samen met het bioafval is overigens beperkt tot andere toepassingen (zie 1.1.1).

3.1.2.2 Inzameling en verwerking

Een belangrijke voorwaarde bij alternatieven is dat deze minstens moeten zorgen voor een even performante bioafval inzameling, zowel inzake kwantiteit als kwaliteit. Uit ervaring weten we dat het ingezameld bioafval een significante hoeveelheid verontreiniging kan bevatten, waaronder eetgerei. De reden om voor niet-plastic biogebaseerde en bio-afbreekbare alternatieven te opteren is dan ook dat dit materiaal biologisch verwerkt kan worden. Andere materialen worden er via voor- of nabehandeling uitgehaald en gaan naar verbranding.

Het is daarom van belang om bij de keuze van het cateringmateriaal een aantal technische voorwaarden te volgen om de best mogelijke verwerking te garanderen, met name:

- De producent geeft de garantie dat het materiaal industrieel composteerbaar (gegarandeerd door een erkend label) of vergistbaar (aantoonbaar) is;
- De verwerker die u aanstelt verklaart zich akkoord met het aannemen van het bioafval incl. eetgerei, en dit eetgerei niet af te leiden naar de te verbranden fractie bij een eventuele (voor)behandeling;
- U garandeert de correcte sorteerbodschap bij uw afvalrecipiënten.

3.1.3 Een duidelijke sorteerbodschap

De OVAM is ook omwille van een eenduidige sorteerbodschap voorstander van herbruikbaar eetgerei met retoursysteem.

Vandaag is de sorteerbodschap dat wegwerp eetverpakkingen buitenshuis gesorteerd moeten worden bij het restafval. Indien er wordt gekozen voor wegwerp biogebaseerde niet-plastic bio-afbreekbare eetverpakkingen voor een hoogwaardigere verwerking, moet er gecommuniceerd worden dat deze bij het OBA gesorteerd moeten worden en dus niet bij het restafval.

Tot wanneer herbruikbare verpakkingen de standaard zijn, kan een consument dus op verschillende plaatsen een verschillende sorteerbodschap krijgen. Dit kan voor verwarring zorgen. De OVAM moedigt bedrijven daarom aan om zoveel mogelijk te kiezen voor herbruikbare verpakkingen, in afwachting van de verdere wettelijke stappen die gezet worden naar uitfasering zoals eerder aangehaald in deze nota.

3.2 WETGEVING

3.2.1 Beleid richting herbruikbaar cateringmateriaal: Europees, federaal en Vlaams

Sinds begin '20 is er op Europese, nationale en regionale regelgeving die het gebruik en het op de markt brengen van cateringmateriaal voor éénmalig gebruik wil afbouwen en waar mogelijk uitfaseren in het voordeel van herbruikbare alternatieven.

3.2.1.1 Europese wetgeving

‘Single-Use Plastics’ richtlijn ([SUP-richtlijn 5 juni 2019](#)):

- Art. 4: Vanaf 2022 moeten lidstaten zorgen voor een kwantitatieve consumptievermindering van plastic drinkbekers en voedselcontainers voor eenmalig gebruik voor onmiddellijke consumptie ter plaatse of on the go;
- Art. 5: Vanaf 2021 moeten lidstaten een verbod uitvaardigen op bepaalde wegwerpproducten (behoudens een aantal uitzonderingen, waaronder het medisch gebruik van rietjes): plastic wattenstaafjes, plastic bordjes, plastic bestek, plastic roerstaafjes en rietjes, voedsel en drankverpakkingen (incl. drinkbekers) uit piepschuim, plastic ballonstokken
- Overweging (11) en (15) bepalen dat ook biogebaseerde en bioafbreekbare kunststoffen onderhevig zijn aan de maatregelen in deze SUP-richtlijn.

Verordening voor Verpakkingen en Verpakkingsafval ([PPWR](#)):

- Artikelen inzake beperking biogebaseerde en biodegradeerbare verpakkingen:
  - Art. 8 voorziet om duurzaamheidscriteria op te stellen voor het gebruik van biogebaseerde kunststof in verpakkingen;
  - Art. 9 beperkt het gebruik van composteerbare verpakkingen tot fruitstickers, theezakjes e.d. Alle andere verpakkingen, met inbegrip van bioafbreekbare plastic verpakkingen, moeten geschikt zijn voor materiaalrecyclage.
- Artikelen inzake hergebruik: zie PPWR

3.2.1.2 Federale wetgeving

[KB 25 mei 2024 “SUP 2”](#), beslist om het gebruik van wegwerpplastics stapsgewijs af te bouwen, met de bedoeling om hergebruik en recyclage te bevorderen en bepaalde wegwerpproducten te verbieden teneinde de impact voor het milieu en de gezondheid te beperken:

- Art.3 en art.9 voeren een verbod in voor drank en voeding aangeboden voor onmiddellijke consumptie ter plaatse of voor take-away in kartonnen wegwerpbekers of -verpakkingen bestaande uit:
  - vanaf 1 januari 2026 minstens 10 % kunststof coating
  - vanaf 1 januari 2028 minstens 8% kunststof coating
  - vanaf 1 januari 2030 minstens 3% kunststof coating (consumptie ter plaatse) en 6% kunststof coating (take away)
- Art.5: “Het is **verboden** om voor het eerst de producten voor eenmalig gebruik opgesomd in bijlage 2 op de markt te brengen.” In bijlage 2 lezen we ondermeer 1°) Kunststof stokjes en prikkers, waarvan de afmetingen tussen 1 en 30 cm liggen, bestemd voor het vasthouden van een levensmiddel, met uitzondering van de medische toepassingen. 2°) **Bestekken en borden die geen kunststof bevatten, met uitzondering van die welke thuis kunnen worden gecomposteerd.**”

[Hfst II art. 4 KB 3 juni 2024 “SUP 1”](#) stipuleert dat “Het is verboden de kunststofproducten voor eenmalig gebruik in bijlage 1 voor de eerste keer op de markt te brengen.” In bijlage 1 lezen we ondermeer “2° bestek (vorken, messen, lepels, eetstokjes); 3° borden; 4° rietjes”...”5° roerstaafjes voor dranken”.

3.2.1.3 Vlaamse wetgeving

- [Art. 4.3.2 VLAREMA](#) verplicht sinds 2024 de gescheiden inzameling van etensresten en keukenafval voor bedrijven.
- [Art. 5.3.12.1 - 4 VLAREMA](#) verbiedt ondermeer het serveren in wegwerpbekers op alle Vlaamse evenementen. Sinds 2022 is ook het aanbieden van bereide voedingsmiddelen in cateringmateriaal voor eenmalig gebruik verboden voor Vlaamse overheden en lokale besturen in hun eigen werking en door hen georganiseerde evenementen.
- Het door de Vlaamse Regering goedgekeurde [Uitvoeringsplan Kunststoffen 2020-2025](#) beperkt het gebruik van bioafbreekbare plastics tot wel afgelijnde toepassingen (zoals fruitstickers, theezakjes, koffiepads, gemeentelijke gft-inzamelzakjes) waarin zij een meerwaarde bieden door selectieve inzameling van bio-afval te verhogen en te verbeteren en/of als oplossing voor verontreinigingen in de verwerking.

4 CONCLUSIE

In combinatie met de verplichting voor het inzamelen van OBA, blijft de OVAM bij het standpunt dat herbruikbaar eetgerei altijd te verkiezen is.

Er zijn in toenemende mate wetgevingen op Europees, federaal en Vlaams niveau die het doel hebben om cateringmateriaal voor eenmalig gebruik uit te faseren en herbruikbare alternatieven te stimuleren.

Bedrijven die klaar willen zijn voor de toekomst richten zich dus bij voorkeur op de implementatie van herbruikbaar eetgerei. Ze dragen bovendien bij aan een consequente sorteerbodschap rond afzonderlijke inzameling van etensresten (OBA), en het verminderen van de totale hoeveelheid (rest)afval.

Bedrijven die, bij wijze van overgang, nog kiezen voor wegwerp, wordt aanbevolen om te kiezen voor biogebaseerd en bio-afbreekbaar eetgerei voor éénmalig gebruik dat bij voorkeur inzamelbaar is met het bio-afval. Dit op voorwaarde dat het niet strijdig is met de huidige Vlaamse, federale of Europese wetgeving en mits het volgen van een aantal voorwaarden.